

SUOMEN SÄÄDÖSKOKOELMA

1999

Julkaistu Helsingissä 12 päivänä huhtikuuta 1999

N:o 473—479

SISÄLLYS

N:o		Sivu
473	Laki Filippiinien kanssa tehdyn sijoitusten edistämistä ja suojaamista koskevan sopimuksen eräiden määräysten hyväksymisestä	1153
474	Asetus Filippiinien kanssa tehdyn sijoitusten edistämistä ja suojaamista koskevan sopimuksen voimaansaattamisesta ja sen eräiden määräysten hyväksymisestä annetun lain voimaantulosta .	1154
475	Laki rikoslain muuttamisesta	1155
476	Laki arvopaperimarkkinalain muuttamisesta	1158
477	Laki kaupankäynnistä vakioituilla optioilla ja termiineillä annetun lain 3 ja 5 luvun muuttamisesta	1160
478	Valtioneuvoston päätös käytetyn ydinpolttoaineen loppusijoituksen turvallisuudesta	1161
479	Liikenneministeriön päätös vaarallisten aineiden kuljetuksesta rautatiellä annetun liikenneministeriön päätöksen muuttamisesta	1167

N:o 473

Laki

Filippiinien kanssa tehdyn sijoitusten edistämistä ja suojaamista koskevan sopimuksen eräiden määräysten hyväksymisestä

Annettu Helsingissä 12 päivänä maaliskuuta 1999

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §
Manilassa 25 päivänä maaliskuuta 1998 tehdyn Suomen tasavallan hallituksen ja Filippiinien tasavallan hallituksen välisen sijoitusten edistämistä ja suojaamista koskevan sopimuksen määräykset ovat, mikäli ne kuuluvat lainsäädännön alaan, voimassa niin kuin siitä on sovittu.

2 §
Tarkempia säännöksiä tämän lain täytäntöönpanosta annetaan tarvittaessa asetuksella.

3 §
Tämä laki tulee voimaan asetuksella säädettävänä ajankohtana.

Helsingissä 12 päivänä maaliskuuta 1999

Tasavallan Presidentti

MARTTI AHTISAARI

Ministeri Ole Norrback

HE 271/1998
UaVM 21/1998
EV 284/1998

N:o 474

A s e t u s

Filippiinien kanssa tehdyn sijoitusten edistämistä ja suojaamista koskevan sopimuksen voimaansaattamisesta ja sen eräiden määräysten hyväksymisestä annetun lain voimaantulosta

Annettu Helsingissä 1 päivänä huhtikuuta 1999

Ulkoasiainministeriön toimialaan kuuluvia asioita käsittelemään määrätyn ministerin esittelystä säädetään:

1 §

Manilassa 25 päivänä maaliskuuta 1998 tehty Suomen tasavallan hallituksen ja Filippiinien tasavallan hallituksen välinen sijoitusten edistämistä ja suojaamista koskeva sopimus, jonka eräät määräykset on hyväksytty 12 päivänä maaliskuuta 1999 annetulla lailla (473/1999) ja jonka tasavallan presidentti on hyväksynyt 12 päivänä maaliskuuta 1999 ja jonka hyväksymistä koskevat nootit on vaihdettu 17 päivänä maaliskuuta 1999, tulee

voimaan 16 päivänä huhtikuuta 1999 niin kuin siitä on sovittu.

2 §

Filippiinien kanssa tehdyn sijoitusten edistämistä ja suojaamista koskevan sopimuksen eräiden määräysten hyväksymisestä 12 päivänä maaliskuuta 1999 annettu laki (473/1999) ja tämä asetus tulevat voimaan 16 päivänä huhtikuuta 1999.

Helsingissä 1 päivänä huhtikuuta 1999

Tasavallan Presidentti

MARTTI AHTISAARI

Ministeri *Ole Norrback*

N:o 475

Laki**rikoslain muuttamisesta**

Annettu Helsingissä 1 päivänä huhtikuuta 1999

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 19 päivänä joulukuuta 1889 annetun rikoslain (39/1889) 30 luvun 1 §, sellaisena kuin se on laissa 769/1990, ja
lisätään lakiin uusi 51 luku seuraavasti:

30 luku

Elinkeinorikoksista

1 §

Markkinointirikos

Joka tavaroiden, palveluksien, kiinteistöjen, yksityisen osakeyhtiön arvopapereiden tai muiden hyödykkeiden ammattimaisessa markkinoinnissa antaa markkinoinnin kohderyhmän kannalta merkityksellisiä totuudenvastaisia tai harhaanjohtavia tietoja, on tuomittava *markkinointirikoksesta* sakkoon tai vankeuteen enintään yhdeksi vuodeksi.

51 luku

Arvopaperimarkkinarikoksista

1 §

Sisäpiirintiedon väärinkäyttö

Joka hankkiakseen itselleen tai toiselle taloudellista hyötyä tahallaan tai törkeästi huolimattomuudesta käyttää julkisen kaupankäynnin kohteena olevaan arvopaperiin liittyvää sisäpiirintietoa hyväksi

1) luovuttamalla tai hankkimalla sellaisen arvopaperin omaan tai toisen lukuun tai
 2) neuvomalla suoraan tai välillisesti toista sellaista arvopaperia koskevassa kaupassa, on tuomittava *sisäpiirintiedon väärinkäytöstä* sakkoon tai vankeuteen enintään kahdeksi vuodeksi.

Tahallisen rikoksen yritys on rangaistava.

2 §

Törkeä sisäpiirintiedon väärinkäyttö

Jos tahallisessa sisäpiirintiedon väärinkäytössä

1) tavoitellaan erityisen suurta hyötyä tai huomattavaa henkilökohtaista etua,

2) rikoksentekijä käyttää rikoksen tekemisessä hyväksi erityisen vastuullista asemaansa arvopaperikeskuksen, selvitysyhteisön, arvopaperinvälittäjän, arvopaperipörssin, optioyhteisön tai arvopaperin liikkeeseenlaskijan tai sen kanssa samaan konserniin kuuluvan yhteisön palveluksessa tai edustajana taikka niiden antamassa tehtävässä tai

3) rikos tehdään erityisen suunnitelmallisesti

ja sisäpiirintiedon väärinkäyttö on myös kokonaisuutena arvostellen törkeä, rikoksentekijä on tuomittava *törkeästä sisäpiirintiedon*

don väärinkäytöstä vankeuteen vähintään neljäksi kuukaudeksi ja enintään neljäksi vuodeksi.

Yritys on rangaistava.

3 §

Kurssin vääristäminen

Joka

1) tekee julkisen kaupankäynnin kohteena olevaa arvopaperia koskevan harhaanjohtavan osto- tai myyntitarjouksen tai näennäiskaupan tai antaa sellaista tarjousta tai kaupaa koskevan toimeksiannon taikka ryhtyy muuhun niihin rinnastettavaan harhaanjohtavaan toimenpiteeseen tai

2) antaa sellaiseen arvopaperiin liittyviä totuudenvastaisia tai harhaanjohtavia tietoja tarkoituksenaan vääristää julkisen kaupankäynnin kohteena olevan arvopaperin hinta- taso ja sitä hyväksikäyttäen hankkia itselleen tai toiselle taloudellista hyötyä,

on tuomittava *kurssin vääristämisestä* sakkoon tai vankeuteen enintään kahdeksi vuodeksi.

4 §

Törkeä kurssin vääristäminen

Jos kurssin vääristämisessä

1) aiheutetaan laajamittaista taloudellista vahinkoa tai

2) rikos on omiaan huomattavasti heikentämään luottamusta arvopaperimarkkinoiden toimintaan

ja kurssin vääristäminen on myös kokonaisuutena arvostellen törkeä, rikoksentekijä on tuomittava *törkeästä kurssin vääristämisestä* vankeuteen vähintään neljäksi kuukaudeksi ja enintään neljäksi vuodeksi.

5 §

Arvopaperimarkkinoita koskeva tiedottamisrikos

Joka tahallaan tai törkeästä huolimattomuudesta

1) arvopaperien ammattimaisessa markkinoinnissa tai hankkimisessa elinkeinotoiminnassa antaa arvopaperiin liittyviä totuudenvastaisia tai harhaanjohtavia tietoja tai

2) jättää asianmukaisesti antamatta arvopaperiin liittyvän tiedon, jonka arvopaperi-

markkinalaki (495/1989) velvoittaa antamaan ja joka on omiaan olennaisesti vaikuttamaan sanotun arvopaperin arvoon, tai arvopaperimarkkinalain mukaista tiedonantovelvollisuutta täyttäessään antaa sellaisen, arvopaperiin liittyvän totuudenvastaisen tai harhaanjohtavan tiedon,

on tuomittava *arvopaperimarkkinoita koskevasta tiedottamisrikoksesta* sakkoon tai vankeuteen enintään kahdeksi vuodeksi.

6 §

Määritelmät

Arvopaperilla tarkoitetaan tässä luvussa sellaista arvopaperia, johon arvopaperimarkkinalakia sovelletaan lain 1 luvun 2 §:n 1 momentin mukaan.

Sisäpiirintiedolla tarkoitetaan tässä luvussa sellaista julkisen kaupankäynnin kohteena olevaan arvopaperiin liittyvää tietoa, jota ei ole julkistettu tai joka muuten ei ole ollut markkinoilla saatavissa ja joka on omiaan olennaisesti vaikuttamaan sanotun arvopaperin arvoon tai hintaan. Sisäpiirintietona ei pidetä julkisesti saatavissa olevia tietoja yhdistämällä yksityisesti käytettäväksi tuotettua tietoa.

Mitä tässä luvussa säädetään arvopaperista, sovelletaan myös kaupankäynnistä vakioiduilla optioilla ja termiineillä annetun lain (772/1988) mukaiseen vakioituun optioon tai termiiniin, ja mitä luvussa säädetään arvopaperin luovuttamisesta tai hankkimisesta, sovelletaan myös vakioidun johdannaisso- pimuksen tekemiseen. Luvun 1 ja 2 §:ää sovelletaan vakioituun optioon tai termiiniin siitä riippumatta, onko sovittu johdannaisso- pimuksen kohde-etuuden luovutuksesta vai suorituksen korvaavasta hyvityksestä.

7 §

Rajoitussäännös

Tämän luvun 1 ja 2 §:n säännöksiä ei sovelleta sellaiseen julkiseen kaupankäyntiin arvopapereilla, johon arvopaperimarkkinalain 3 luvun 13 §:n 2 momentin nojalla vahvistettujen sääntöjen tai saman luvun 14 §:n 4 momentin mukaan ei sovelleta sisäpiirintie- don väärinkäyttöä koskevia arvopaperimarkkinalain säännöksiä.

8 §

Oikeushenkilön rangaistusvastuu

Tässä luvussa mainittuihin rikoksiin sovel-

Helsingissä 1 päivänä huhtikuuta 1999

letaan, mitä oikeushenkilön rangaistusvas-
tuusta säädetään.Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä kesä-
kuuta 1999.**Tasavallan Presidentti**
MARTTI AHTISAARIOikeusministeri *Jussi Järventaus*

N:o 476

L a k i**arvopaperimarkkinalain muuttamisesta**

Annettu Helsingissä 1 päivänä huhtikuuta 1999

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan 26 päivänä toukokuuta 1989 annetun arvopaperimarkkinalain (495/1989) 8 luvun 1 § ja sen edellä oleva väliotsikko, sellaisina kuin ne ovat laissa 740/1993, ja

muutetaan 3 luvun 13 §:n 2 momentti ja 14 §:n 4 momentti, 4 luvun 3 §, jolloin samalla sen edellä oleva väliotsikko siirretään 4 §:n edelle, 5 luvun 1 § ja sen edellä oleva väliotsikko, 8 luvun 2 § ja sen edellä oleva väliotsikko sekä 3 § ja 10 luvun 1 §:n 1 momentti, sellaisina kuin niistä ovat 3 luvun 13 §:n 2 momentti ja 14 §:n 4 momentti laissa 581/1996, 4 luvun 3 § osaksi laissa 522/1998, 5 luvun 1 § ja sen edellä oleva väliotsikko mainitussa laissa 740/1993, 8 luvun 2 § mainitussa laissa 581/1996, laissa 146/1997 ja mainitussa laissa 522/1998 sekä 3 § mainituissa laeissa 740/1993, 581/1996 ja laissa 105/1999 sekä 10 luvun 1 §:n 1 momentti mainitussa laissa 522/1998, seuraavasti:

3 luku**Julkinen kaupankäynti arvopapereilla****13 §**

Sen lisäksi, mitä 1 momentissa säädetään, säännöissä voidaan 1 luvun 1 ja 2 §:n estämättä lisäksi määrätä muilla kuin kaupankäynnissä vakioituilla optioilla ja termiineillä annetussa laissa tarkoitetuilla vakioituilla johdannaisopimuksilla käytävässä kaupassa noudatettavasta menettelystä. Säännöissä voidaan määrätä, ettei luottolaitoksen tavanomaisen varainhankintansa yhteydessä liikkeeseen laskemaa, 1 luvun 2 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettua arvopaperia koskevaan, kyseisen luottolaitoksen tekemään kauppaan tai muuhun luovutukseen ole sovellettava 5 luvun 1 §:ssä tarkoitettuja rikoslain (39/1889) säännöksiä.

14 §

Suomen Pankin 1 luvun 2 §:n 1 momentin

2 kohdassa tarkoitetuilla arvopapereilla käymään kauppaan ei sovelleta, mitä 2 luvun 7 §:n 3 momentissa, 5 luvun 1 §:ssä tarkoitetuissa rikoslain säännöksissä tai 9 luvun 2 §:ssä säädetään. Sama koskee 1 momentissa tarkoitetuilla arvopapereilla käytävää kauppaa, jonka säännöissä on määrätty, ettei yleisöllä ole oikeutta suoraan tai välillisesti osallistua kaupankäyntiin.

4 luku**Arvopaperikauppa ja sijoituspalvelun tarjoaminen****3 §**

Rangaistus arvopaperin kurssin vääristämisestä säädetään rikoslain 51 luvun 3 ja 4 §:ssä.

Arvopaperinvälittäjä, joka tarjoaa sijoituspalveluna markkinatakausta tai arvopaperikaupintaa liikkeeseen laskemallaan, 1 luvun 2 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettulla arvopaperilla, saa tehdä tällaista toimintaa koskevan sopimuksen, jonka tarkoituksena on vaikuttaa arvopaperin hintatasoon.

Arvopaperinvälittäjän toiminta

4 §

5 luku

Sisäpiiriä koskevat säännökset*Sisäpiirintiedon väärinkäyttö*

1 §

Rangaistus sisäpiirintiedon väärinkäytöstä säädetään rikoslain 51 luvun 1 ja 2 §:ssä.

8 luku

Rangaistussäännökset*Luvaton julkisen kaupankäynnin järjestäminen arvopapereille*

2 §

Joka tahallaan tai törkeästä huolimattomuudesta harjoittaa julkista kaupankäyntiä arvopapereilla vastoin 3 luvun 1 §:ää, 5 §:n 1 momenttia, 10 §:n 1—3 momenttia, 12 tai 13 §:ää taikka 14 §:n 1 momentin mukaisesti vahvistettuja sääntöjä, on tuomittava, jollei teko ole vähäinen tai siitä muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta, *luvattomasta julkisen kaupankäynnin järjestämisestä arvopapereille* sakkoon tai vankeuteen enintään yhdeksi vuodeksi.

3 §

Joka tahallaan tai huolimattomuudesta
1) rikkoo 2 luvun 1, 2—4, 4 a, 5, 5 a, 6 tai 6 a §:n säännöksiä,

Helsingissä 1 päivänä huhtikuuta 1999

2) laiminlyö 2 luvun 7—10 tai 10 a §:ssä taikka 11 §:n 3 momentissa säädetyn tiedonantovelvollisuuden,

3) laiminlyö 4 luvun 7 tai 8 §:ssä taikka 5 luvun 2—4 §:ssä säädetyn ilmoitusvelvollisuuden tai 5 luvun 5 §:ssä tarkoitetun velvollisuuden pitää rekisteriä,

4) rikkoo 6 luvun 1 §:ää tai laiminlyö 6 luvun 2 §:n 1 momentissa, 3 §:n 1 momentissa, 4 §:ssä tai 6 §:n 4 momentissa säädetyn julkistamisvelvollisuuden,

5) julkistaa tarjous- tai listalleottoesitteen tai tarjousasiakirjan ennen kuin rahoitustarkastus on hyväksynyt sen tai

6) harjoittaa arvopaperinvälitystä vastoin 4 luvun 6 §:n 2 momenttia,
on tuomittava, jollei teko ole vähäinen tai siitä muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta, *arvopaperimarkkinarikkomuksesta* sakkoon.

10 luku

Erinäisiä säännöksiä*Vakioidut optiot ja termiinit*

1 §

Tämän lain 2 luvun 1 §:ää, 4 luvun 1, 2 ja 3 a §:ää sekä 4 §:n 2 ja 5 momenttia, 5 luvun 1 §:ää, 7 luvun 2 §:ää sekä 8 luvun 3 §:n 1 kohtaa sovelletaan myös kaupankäynnistä valikoiduilla optioilla ja termiineillä annetun lain mukaiseen vakioituun optioon ja termiiniin.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä kesäkuuta 1999.

Tasavallan Presidentti

MARTTI AHTISAARI

Oikeusministeri *Jussi Järventaus*

L a k i**kaupankäynnistä vakioiduilla optioilla ja termiineillä annetun lain 3 ja 5 luvun muuttamisesta**

Annettu Helsingissä 1 päivänä huhtikuuta 1999

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan kaupankäynnistä vakioiduilla optioilla ja termiineillä 26 päivänä elokuuta 1988 annetun lain (772/1988) 3 luvun 12 §:n 1 momentti ja 5 luvun 3 ja 4 § seuraavasti:

3 luku

Optioyhteisön toiminta

12 §

Välittäjän velvollisuudet

Välittäjä ei saa antaa toiselle välittäjälle optiota tai termiiniä koskevaa toimeksiantoa.

5 luku

Erinäiset säännökset

3 §

Johdannaismarkkinarikos

Joka tahallaan tai törkeästi huolimattomuudesta

1) harjoittaa vastoin 2 luvun 1 §:n 1 momenttia taikka 3 §:n 2 tai 3 momenttia optioyhteisön toimintaa tai

2) tarjoaa optioita tai termiinejä sijoituskohteeksi vastoin 1 luvun 1 §:n 2 momenttia,

on tuomittava, jollei teko ole vähäinen tai

Helsingissä 1 päivänä huhtikuuta 1999

siitä muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta, *johdannaismarkkinarikoksesta* sakkoon tai vankeuteen enintään yhdeksi vuodeksi.

Rangaistus sisäpiirintiedon väärinkäytöstä säädetään rikoslain (39/1889) 51 luvun 1 ja 2 §:ssä ja rangaistus arvopaperin kurssin vääristämisestä luvun 3 ja 4 §:ssä.

4 §

Johdannaismarkkinarikkomus

Joka tahallaan tai huolimattomuudesta

1) rikkoo 3 luvun 12 §:n 1 momenttia,

2) on option tai termiinin osapuolena vastoin 3 luvun 13 §:n kieltoa tai

3) laiminlyö noudattaa 3 luvun 11 §:ssä mainittua tiedonanto- tai julkistamisvelvollisuutta tai 14 §:ssä tarkoitettua ilmoitusvelvollisuutta,

on tuomittava, jollei teko ole vähäinen tai siitä muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta, *johdannaismarkkinarikkomuksesta* sakkoon.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä kesäkuuta 1999.

Tasavallan Presidentti**MARTTI AHTISAARI**Oikeusministeri *Jussi Järventaus*

N:o 478

Valtioneuvoston päätös käytetyn ydinpolttoaineen loppusijoituksen turvallisuudesta

Annettu Helsingissä 25 päivänä maaliskuuta 1999

Valtioneuvosto on kauppa- ja teollisuusministeriön esittelystä päättänyt 11 päivänä joulukuuta 1987 annetun ydinenergialain (990/1987) 81 §:n 1 momentin 1 kohdan nojalla:

1 luku

Soveltamisala ja määritelmät

1 §

Soveltamisala

Tämä päätös koskee käytetyn ydinpolttoaineen sijoittamista pysyväksi tarkoitettulla tavalla kallioperään. Tätä päätöstä sovelletaan myös muuhun ydinjätteeseen silloin, kun se sijoitetaan käytetyn ydinpolttoaineen loppusijoitustiloihin.

Käytetyn ydinpolttoaineen kuljettamisesta loppusijoituslaitokseen on voimassa, mitä kuljetuksista vaarallisten aineiden kuljetuksesta annetussa laissa (719/1994) ja ydinenergialaissa (990/1987) säädetään.

2 §

Määritelmät

Tässä päätöksessä tarkoitetaan:

1) *loppusijoituksella* ydinjätteiden sijoittamista pysyväksi tarkoitettulla tavalla kallioperään;

2) *loppusijoituslaitoksella* loppusijoitukseen tarkoitettua laitostekonaisuutta, johon kuuluvat:

a) käytettyjen polttoainien nippujen kapselointiin tarkoitettu laitos; sekä

b) maanalaiset tilat, jotka käsittävät kallioperässä olevat tilat loppusijoitusta varten pakattujen polttoainien nippujen (*jätekapseleilla*) sijoittamiseksi (*loppusijoitustilat*) sekä niihin liittyvät aputilat;

3) *loppusijoituslaitoksen käytöllä* lop-

pusijoituslaitoksessa laitoksen käyttöaikana tehtäviä toimenpiteitä; käyttöaika alkaa, kun on myönnetty lupa tuoda ydinjätettä loppusijoituslaitokseen, ja päättyy, kun Säteilyturvakeskus on todennut ydinjätteet sijoitetuiksi pysyväksi hyväksymällä tavalla;

4) *loppusijoituspaikalla* loppusijoituslaitoksen sijaintipaikkaa mahdollisine suoja-alueineen ja, kun loppusijoitus on toteutettu, ydinenergia-asetuksen (161/1988) 85 §:n mukaisesti maarekisteriin merkittyä aluetta sekä sen alla olevaa maa- ja kallioperää;

5) *efektiivisellä vuosiannoksella* efektiivistä annosta, joka aiheutuu vuoden mittaisena ajanjaksona saatavasta ulkoisesta säteilystä ja kehoon joutuvista radioaktiivisista aineista; efektiivinen annos on säteilylle alttiiksi joutuneiden kudosten ja elinten ekvivalenttiannosten painotettu summa, jossa ekvivalenttiannos on säteilystä kudokseen tai elimen massayksikköä kohti keskimäärin siirtyneen energian ja säteilyn painotustekijän tulo;

6) *pitkäaikaisturvallisuudella* loppusijoituksen turvallisuutta loppusijoituslaitoksen käyttöajan jälkeen, ottaen huomioon ihmisiin ja ympäristöön kohdistuvat säteilyvaikutukset;

7) *tarkasteluajanjaksoilla* pitkäaikaisturvallisuuden arvioimisessa käytettäviä eripituisia ajanjaksoja;

8) *vapautumisesteellä* loppusijoituspaikan kallioperää sekä teknistä rakennetta tai materiaalia, joka ympäröi loppusijoitettuja radioaktiivisia aineita, sekä sellaista fyysikaalis-kemiallista vuorovaikutusta, joka estää tai hidastaa radioaktiivisten aineiden vapautumista ja kulkeutumista;

9) *odotettavissa olevalla käyttöhäiriöllä*

loppusijoituslaitoksen käyttöajan aikaista turvallisuuteen vaikuttavaa tapahtumaa, jonka arvioidaan sattuvan keskimäärin harvemmin kuin kerran vuodessa, mutta jolla on huomattava todennäköisyys sattua ainakin kerran laitoksen käyttöaikana;

10) *oletetulla onnettomuudella* loppusijoituslaitoksen käyttöajan aikaista turvallisuuteen vaikuttavaa tapahtumaa, jolla on vain vähäinen todennäköisyys sattua laitoksen käyttöaikana;

11) *todennäköisinä pidettävillä kehityskuluilla* sellaisia vapautumisesteiden toimintakykyyn vaikuttavia muutoksia, joilla on huomattava todennäköisyys tapahtua tarkasteluajanjakson aikana ja jotka voivat aiheutua loppusijoituslaitoksen syntyvistä vuorovaiikutuksista, geologisista tai ilmastollisista ilmiöistä tai ihmisen toiminnasta;

12) *pitkäaikaisturvallisuutta heikentävillä epätodennäköisillä tapahtumilla* sellaisia mahdollisina pidettäviä, vapautumisesteiden toimintakykyyn merkittävästi vaikuttavia tapahtumia, joilla on vähäinen todennäköisyys sattua tarkasteluajanjakson aikana ja jotka voivat aiheutua geologisten ilmiöiden tai ihmisen toiminnan seurauksena;

13) *laadunvarmistuksella* kaikkia niitä järjestelmällisiä ja suunniteltuja toimenpiteitä, jotka tehdään sen varmistamiseksi, että laite, laitos tai toiminta täyttää sille asetetut vaatimukset;

14) *turvallisuuskulttuurilla* asianomaisessa organisaatiossa vallitsevaa asennetta, toimintatapaa ja työilmapiiriä, joka korostaa loppusijoituslaitoksen käytön turvallisuuden ja pitkäaikaisturvallisuuden kannalta merkityksellisten seikkojen huomioon ottamista loppusijoituksen eri vaiheissa.

2 luku

Loppusijoituksen säteilyturvallisuuden suunnittelu ja toteutus

3 §

Säteilylain soveltaminen

Ydinenergialaissa ja sen nojalla säädetyn lisäksi loppusijoituksen suunnitteluun ja toteutukseen sovelletaan, mitä säteilylain (592/1991) 2 §:ssä ja 9 luvussa säädetään.

4 §

Loppusijoituslaitoksen käyttö

Loppusijoituslaitoksen käytöstä ei saa aiheutua laitoksen henkilöstön tai muiden ihmisten terveyttä vaarantavaa säteilyaltistusta eikä vahinkoa ympäristölle tai omaisuuksille.

Loppusijoituslaitos ja sen käyttö tulee suunnitella siten, että:

1) laitoksen käytön ollessa häiriötöntä radioaktiivisten aineiden päästöt ympäristöön jäävät merkityksettömän pieniksi;

2) odotettavissa olevien käyttöhäiriöiden seurauksena eniten altistuville laitoksen henkilöstöön kuulumattomille ihmisille aiheutuva efektiivinen vuosiannos jää alle arvon 0,1 millisieverttiä (mSv); sekä

3) oletetun onnettomuuden seurauksena eniten altistuville laitoksen henkilöstöön kuulumattomille ihmisille aiheutuva efektiivinen vuosiannos jää alle arvon 1 mSv.

Tätä pykälää sovellettaessa ei oteta huomioon säteilyannoksia, jotka aiheutuvat loppusijoituslaitoksen maanalaisten tilojen kiviaineksesta ja pohjavedestä vapautuvista luonnon radioaktiivisista aineista.

5 §

Pitkäaikaisturvallisuus

Loppusijoituksesta ei saa millään tarkasteluajanjaksolla aiheutua sellaisia terveydellisiä tai ympäristöllisiä vaikutuksia, jotka ylittäisivät loppusijoituksen toteutusajankohtana hyväksyttävänä pidettävän enimmäistason.

Loppusijoitus tulee suunnitella siten, että todennäköisenä pidettävien kehityskulkujen seurauksena aiheutuvat säteilyvaikutukset eivät ylitä 3 ja 4 momentissa tarkoitettuja enimmäisarvoja.

Tarkasteluajanjaksolla, jona ihmisille aiheutuva säteilyaltistus voidaan riittävän luotettavasti arvioida, mutta jonka on oltava vähintään usean tuhannen vuoden mittainen, tulee:

1) eniten altistuville ihmisille aiheutuvan efektiivisen vuosiannoksen jäädä alle arvon 0,1 mSv; ja

2) muille ihmisille aiheutuvien keskimääräisten efektiivisten vuosiannosten jäädä merkityksettömän pieniksi.

Edellä tarkoitettujen ajanjaksojen jälkeisille tarkasteluajanjaksoille tulee loppusijoitetuista

ydinjätteistä peräisin olevien elinympäristöön vapautuvien radioaktiivisten aineiden määrien pitkän ajan keskiarvojen alittaa enimmäisarvot, jotka Säteilyturvakeskus asettaa kunkin radionuklidin osalta erikseen. Enimmäisarvot tulee asettaa siten, että:

1) loppusijoituksesta aiheutuvat säteilyvaikutukset voivat olla enimmillään vastavansuuruisia kuin luonnon radioaktiivisista aineista aiheutuvat; ja

2) laaja-alaiset säteilyvaikutukset jäävät merkityksettömän pieniksi.

6 §

Odottamattomien tapahtumien huomioon ottaminen

Pitkäaikaisturvallisuutta heikentävien epätodennäköisten tapahtumien merkitys on selvitettävä ja, jos mahdollista, niiden seurauksen ja säteilyvaikutusten odotusarvojen hyväksyttävyyttä on arvioitava 5 §:ssä tarkoitettuihin efektiivisen vuosiannoksen raja-arvoihin sekä vapautuvien radioaktiivisten aineiden enimmäismääriin verrattuna.

3 luku

Pitkäaikaisturvallisuuden suunnittelu

7 §

Loppusijoituksen toteutustapa ja ajoitus

Loppusijoitus kokonaisuutena on suunniteltava turvallisuuden kannalta edullisesti. Suunnittelussa on otettava huomioon käytetyn ydinpolttoaineen aktiivisuuden vähentäminen välivarastoinnilla sekä parhaan tekniikan ja tieteellisen tiedon hyväksikäyttö. Loppusijoitusta ei kuitenkaan saa tarpeettomasti siirtää.

Loppusijoitus tulee suunnitella siten, että pitkäaikaisturvallisuuden varmistaminen ei edellytä loppusijoituspaikan valvontaa ja että loppusijoitustila on avattavissa, mikäli kehittyvä tekniikka tekee sen tarkoituksenmukaiseksi.

8 §

Vapautumisesteet

Loppusijoituksen pitkäaikaisturvallisuuden tulee perustua toisiaan varmistaviin vapautu-

misesteisiin siten, että yhden vapautumisen toimintakyvyn vajavuus tai ennustetussa oleva geologinen muutos ei vaaranna pitkäaikaisturvallisuutta. Vapautumisesteiden on tehokkaasti estettävä loppusijoitettujen radioaktiivisten aineiden vapautumista kallioperään vähintään usean tuhannen vuoden ajan.

9 §

Loppusijoituspaikka

Loppusijoituspaikan kallioperän ominaisuuksien on kokonaisuutena oltava suotuisat radioaktiivisten aineiden eristämiseksi elinympäristöstä. Loppusijoituspaikaksi ei tule valita paikkaa, jossa on jotakin pitkäaikaisturvallisuuden kannalta ilmeisen epäedullista.

10 §

Loppusijoitusvyvyys

Loppusijoitustilojen on oltava niin syvällä, että maanpäällisten tapahtumien, toimintojen ja olosuhdemuutosten vaikutukset pitkäaikaisturvallisuuteen ovat vähäiset ja että ihmisen tunkeutuminen loppusijoitustiloihin on hyvin vaikeata.

4 luku

Loppusijoituslaitos ja sen käyttö

11 §

Yleiset turvallisuusperiaatteet

Loppusijoituslaitoksen käytön turvallisuuden ja pitkäaikaisturvallisuuden varmistamiseksi laitoksen suunnittelussa, rakentamisessa ja käytössä sekä loppusijoitustilojen sulkemisessa tulee:

- 1) soveltaa koeteltua tai muuten huolella tutkittua, korkealaatuista tekniikkaa;
- 2) noudattaa kehittyneitä laadunvarmistusta koskevia ohjelmia; sekä
- 3) ylläpitää kehittynyttä turvallisuuskulttuuria.

12 §

Turvallisuuden jatkuva parantaminen

Loppusijoituslaitoksen käytöstä saatavia

kokemuksia on järjestelmällisesti seurattava ja arvioitava. Turvallisuuden parantamiseksi on toteutettava toimenpiteet, joita käyttökokemukset ja turvallisuustutkimukset sekä tieteen ja tekniikan kehittyminen huomioon ottaen voidaan pitää perusteltuina.

13 §

Turvallisuusluokitus

Loppusijoituslaitoksen järjestelmät, rakenteet ja laitteet on luokiteltava sen perusteella, mikä merkitys niillä on loppusijoituslaitoksen käytön turvallisuuden ja pitkäaikaisturvallisuuden kannalta. Kultakin järjestelmältä, rakenteelta ja laitteelta edellytettävän laadun sekä sen todentamiseksi tarvittavien tarkastusten ja testausten on oltava riittävät kyseisen kohteen turvallisuusmerkitykseen nähden.

14 §

Turvallisuustoimintojen varmistaminen

Loppusijoituslaitoksessa on varmistettava toiminnot, jotka ovat tärkeitä polttoainepupujen sekä jättekapselien eheyden säilymisen, päästöjen ehkäisemisen ja laitoksen henkilöstön säteilyturvallisuuden kannalta.

15 §

Käyttöehdot, ohjeistus ja kunnonvalvonta

Loppusijoituslaitoksen käytön turvallisuuden ja pitkäaikaisturvallisuuden varmistamiseksi tarvittavat tekniset ja hallinnolliset vaatimukset ja rajoitukset on esitettävä turvallisuusteknisissä käyttöehdoissa. Laitoksen käyttöä, kunnossapitoa, määräaikaistarkastuksia ja -kokeita sekä häiriö- ja onnettomuustilanteita varten on oltava riittävät ohjeet. Järjestelmien ja laitteiden luotettava toiminta on varmistettava huollolla sekä säännönmukaisin määräaikaistarkastuksin ja -kokein.

16 §

Henkilöstö

Loppusijoituslaitoksen henkilöstöön kuuluvien on oltava tehtäviinsä soveltuvia, päteviä ja hyvin koulutettuja. Henkilöstöä varten on

oltava koulutusohjelmat pätevyyden ylläpitämiseksi ja kehittämiseksi.

17 §

Radioaktiivisten aineiden vapautumisen rajoittaminen

Radioaktiivisten aineiden vapautuminen loppusijoituslaitokseen käytetyn ydinpolttoaineen käsittelyn yhteydessä on rajoitettava vähäiseksi. Vapautuneet kiinteät, nestemäiset ja ilmassa olevat hiukkasmaiset radioaktiiviset aineet on otettava talteen ja käsiteltävä radioaktiivisena jätteenä.

18 §

Säteilyturvallisuuden valvonta

Loppusijoituslaitoksen käytön säteilyturvallisuutta koskevien vaatimusten täyttyminen on varmistettava jatkuvin tai säännönmukaisin mittauksin. Valvonta on kohdistettava erityisesti laitoksen mahdollisiin päästöreitteihin sekä laitoksen ympäristöön.

19 §

Kriittisyysonnettomuuden estäminen

Rakenteellisin ratkaisuin on estettävä sellaisten polttoainekeskittymien muodostuminen, jotka synnyttävät hallitsemattoman neutronien ylläpitämän fissioiden ketjureaktion.

20 §

Palo- ja räjähdysvaaran ehkäiseminen

Loppusijoituslaitos on suunniteltava siten, että tulipalon todennäköisyys on pieni ja tulipalon seuraukset turvallisuuden kannalta vähäisiä.

Loppusijoituslaitos on suunniteltava siten, että estetään luotettavasti räjähdykset, jotka voisivat vaarantaa polttoainepupujen, jättekapselien tai radioaktiivisia aineita sisältävien laitteiden tai tilojen eheyden.

21 §

Ulkoisten tapahtumien huomioon ottaminen

Loppusijoituslaitoksen suunnittelussa on

otettava huomioon mahdollisina pidettävistä luonnonilmiöistä ja muista laitoksen ulkopuolisista tapahtumista aiheutuvat vaikutukset.

22 §

Turvajärjestelyt ja valmiusjärjestelyt

Ydinvoimalaitosten turvajärjestelyjä koskevista yleisistä määräyksistä annettua valtioneuvoston päätöstä (396/1991) sovelletaan sen 12 §:n mukaisesti loppusijoituslaitokseen siinä laajuudessa kuin laitokseen kohdistuvasta lainvastaisesta toiminnasta aiheutuva uhka edellyttää.

Ydinvoimalaitosten valmiusjärjestelyistä koskevista yleisistä määräyksistä annettua valtioneuvoston päätöstä (397/1991) sovelletaan sen 10 §:n mukaisesti loppusijoituslaitokseen siinä laajuudessa kuin laitoksen ydinvahingosta aiheutuva vaara edellyttää.

23 §

Ydinmateriaalivalvonta

Loppusijoituslaitoksen suunnittelu, rakentaminen, käyttö ja sulkeminen on toteutettava siten, että ydinmateriaaliin kohdistuva valvonta voidaan järjestää sitä koskevien vaatimusten mukaisesti.

5 luku

Loppusijoitustiloja koskevat erityiset vaatimukset

24 §

Loppusijoitustilojen suunnittelu

Suunnittelussa loppusijoitussyvytydessä on oltava riittävän suuria ja ehyitä kalliotilavuuksia, jotka soveltuvat loppusijoitustilojen rakentamiseen. Loppusijoitustilojen suunnittelua varten ja turvallisuusarvioissa tarvittavien lähtötietojen hankkimiseksi on suunnitellun loppusijoituspaikan kalliooperän ominaisuudet selvitettävä suunnittelussa loppusijoitussyvytydessä tehtävin tutkimuksin.

25 §

Kalliooperän ominaisuuksien säilyttäminen

Maanalaisten tilojen sijoittelu, louhinta,

rakentaminen ja sulkeminen on toteutettava siten, että kalliooperä parhaalla tavalla säilyttää pitkäaikaisturvallisuuden kannalta tärkeät ominaisuudet.

26 §

Jätekapselien vioittumisen estäminen

Maanalaisten tilojen laajennustöitä ei saa tehdä jo loppusijoitustiloissa olevien jätekapselien läheisyydessä, ja muutoinkin toiminnot loppusijoituslaitoksessa on suunniteltava niin, että jätekapselien vioittuminen on tehokkaasti estetty. Maanalaisissa tiloissa tehtäviin louhinta- ja rakennustöihin liittyviä maa-ainesten siirtoja tai niihin verrattavia muita laajamittaisia siirtotoimenpiteitä ei saa tehdä tiloissa, joita saatetaan samanaikaisesti käyttää jätekapselien siirtoihin.

6 luku

Turvallisuusvaatimusten täyttymisen osoittaminen

27 §

Loppusijoituslaitoksen käytön turvallisuus

Jos loppusijoituslaitoksen käyttöä koskevien turvallisuusvaatimusten täyttäminen ei ole suoraan todennettavissa, se on osoitettava kokeellisin tai laskennallisin menetelmin tai näiden menetelmien yhdistelmällä. Laskennalliset menetelmät tulee valita siten, että todellinen riski tai haitta on suurella varmuudella pienempi kuin laskennallisten menetelmien antamat tulokset. Laskennallisten menetelmien on oltava luotettavia ja hyvin kelpoistettuja tarkasteltavien tapahtumien käsittelyyn.

28 §

Pitkäaikaisturvallisuuden osoittaminen

Pitkäaikaisturvallisuutta koskevien säteilyturvallisuusvaatimusten täyttäminen sekä loppusijoitusmenetelmän ja loppusijoituspaikan soveltuvuus on perusteltava turvallisuusanalyysillä, jossa on tarkasteltava sekä todennäköisinä pidettäviä kehityskulkuja että pitkäaikaisturvallisuutta heikentäviä epätodennäköisiä tapahtumia. Turvallisuusanalyysin perustana tulee olla kokeellisiin tutki-

muksiin pohjautuva numeerinen analyysi, jota on täydennettävä kvalitatiivisin, asiantuntijaharkintaan perustuvien tarkasteluin siltä osin kuin kvantitatiiviset analyysit eivät ole mahdollisia tai niihin sisältyy huomattavia epävarmuuksia.

Perusteltaessa 5 §:ään sisältyvän eniten altistuvien ihmisten säteilyaltistusrajan täyttymistä tulee tarkastella sellaista loppusijoituspaikan lähiympäristöstä ravintonsa hankivaa yhteisöä, johon kohdistuu suurin säteilyaltistus. Ihmisiin kohdistuvien vaikutusten lisäksi on tarkasteltava mahdollisia vaikutuksia eläin- ja kasvilajeihin.

29 §

Pitkäaikaisturvallisuuteen liittyvät epävarmuudet

Turvallisuusanalyysissa käytettävien lähtötietojen ja mallien on perustuttava parhaaseen tutkimustietoon ja asiantuntijakäsitykseen. Lähtötiedot ja mallit on valittava tarkasteluajanjaksona mahdollisina pidettävien olosuhteiden mukaan, ja käytettävissä olevat tutkimusmenetelmät huomioon ottaen, niiden on oltava keskenään ristiriidattomia ja lop-

pusijoituspaikkaa vastaavia. Käytettäviä laskennallisia menetelmiä valittaessa lähtökohdana on pidettävä, että todellisen säteilyaltistuksen ja vapautuvien radioaktiivisten aineiden todellisten määrien tulee suurella varmuudella olla pienempiä kuin turvallisuusanalyysien antamat tulokset. Erikseen on arvioitava turvallisuusanalyysiin sisältyvät epävarmuudet ja niiden merkitys.

7 luku

Erinäiset säännökset

30 §

Yksityiskohtaiset määräykset

Yksityiskohtaiset määräykset käytetyn ydinpolttoaineen loppusijoituksen turvallisuudesta antaa Säteilyturvakeskus.

31 §

Voimaantulo

Tämä päätös tulee voimaan 1 päivänä toukokuuta 1999.

Helsingissä 25 päivänä maaliskuuta 1999

Kauppa- ja teollisuusministeri *Antti Kalliomäki*

Ylitarkastaja Jorma Sandberg

N:o 479

Liikenneministeriön päätös

vaarallisten aineiden kuljetuksesta rautatiellä annetun liikenneministeriön päätöksen muuttamisesta

Annettu Helsingissä 19 päivänä maaliskuuta 1999

Liikenneministeriö on
kumonnut vaarallisten aineiden kuljetuksesta rautatiellä 18 päivänä syyskuuta 1997 annetun liikenneministeriön päätöksen (901/1997), sellaisena kuin se on osittain päätöksessä 156/1999, liitteen osan III lisäyksen XXIV luvun A kohtien (2) - (4) viimeiset kappaleet, sekä

lisännyt liitteen osan III lisäyksen XXIV luvun B kohtiin (2) - (4) kuhunkin uuden toisen kappaleen seuraavasti:

Tämä päätös tulee voimaan 1 päivänä huhtikuuta 1999.

Ennen 1 päivää helmikuuta 1999 voimassa olleita määräyksiä saa soveltaa kuitenkin 30 päivään kesäkuuta 1999 saakka.

Helsingissä 19 päivänä maaliskuuta 1999

Liikenneministeri *Kimmo Sasi*

Yli-insinööri Liisa Virtanen

SDK/SÄHKÖINEN PAINOS

N:o 479

LIITE**VAARALLISTEN AINEIDEN KULJETUSMÄÄRÄYKSET****Osa III****Lisäykset****Lisäys XXIV****JUNIEN VAIHTOTÖITÄ, KOKOONPANOJA JA TURVAOHJEITA
KOSKEVAT MÄÄRÄYKSET****B. Määräykset suojavaunuista**

(2)

Tämä määräys ei kuitenkaan koske dieselöljyllä, kaasuöljyllä, kevyellä ja raskaalla polttoöljyllä (YK-numero 1202, lipuke no. 3) kuormattuja vaunuja eikä Suomen ja Venäjän välisessä yhdysliikenteessä edellä sanottuja polttonesteitä vastaavilla aineilla kuormattuja vaunuja.

(3)

Tämä määräys ei kuitenkaan koske dieselöljyllä, kaasuöljyllä, kevyellä ja raskaalla polttoöljyllä (YK-numero 1202, lipuke no. 3) kuormattuja vaunuja eikä Suomen ja Venäjän välisessä yhdysliikenteessä edellä sanottuja polttonesteitä vastaavilla aineilla kuormattuja vaunuja.

(4)

Tämä määräys ei kuitenkaan koske dieselöljyllä, kaasuöljyllä, kevyellä ja raskaalla polttoöljyllä (YK-numero 1202, lipuke no. 3) kuormattuja vaunuja eikä Suomen ja Venäjän välisessä yhdysliikenteessä edellä sanottuja polttonesteitä vastaavilla aineilla kuormattuja vaunuja.

N:o 473—479, 2 arkkia

PÄÄTOIMITTAJA JARI LINHALA
OY EDITA AB, HELSINKI 1999